

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В СУДОВИХ ОРГАНАХ

INFORMATION AND ANALYTICAL SUPPORT FOR PREVENTING AND COMBATING CORRUPTION IN THE JUDICIARY

Мазійчук В.А., к.ю.н., доцент кафедри правоохоронної
та антикорупційної діяльності,

*Навчально-науковий інститут права імені князя Володимира Великого
ПРАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»*

У статті розкривається основний зміст інформаційно-аналітичного забезпечення запобігання та протидії корупції в судових органах. Основними цілями такого забезпечення визначається: а) забезпечення потреб суб'єктів запобігання та протидії в необхідній інформації; б) інформування суспільства, й інших суб'єктів запобігання та протидії щодо наявного корупційного стану, а також стану протидії злочинності, останніх змін законодавства, фактів і явищ, що утворюють загрозу для особи, суспільства, держави, результатів функціонування підрозділів правоохоронних органів тощо; в) передавання працівникам правоохоронних органів певних даних та потрібних документів, що мають відношення до запобіжної діяльності; г) інформування органів влади та органів місцевого самоврядування щодо залучення додаткових сил та засобів аби забезпечити здійснення запобігання та протидії корупційним кримінальним та іншим пов'язаних із корупцією правопорушенням.

Згідно з визначеними цілями, формування та реалізація інформаційно-аналітичного забезпечення запобігання та протидії корупції в судових органах України пропонується здійснювати в межах загальних (описова, пояснювальна, перетворювальна) і спеціальних (інформаційна, запобіжна, репресивна) функцій. Загальні повинні реалізовуватись під час дослідження феноменології корупції на державному рівні (її загальної характеристики, класифікації, наслідків, за видами, взаємозв'язками, структурою, динамікою, географією на регіональному та всеукраїнському масштабах); з'ясування етіології корупційної злочинності, її соціальної та біологічної природи, причин й умов, психологічних та соціальних механізмів формування і реалізації корупційної поведінки; розроблення заходів запобігання (профілактика, відвернення та припинення) кримінальним правопорушенням, підготовки прогнозів, планів і програм реалізації превентивних заходів. Спеціальні ж функції мають визначатись за допомогою аналізу основних напрямів, форм і методів протидії злочинності, зокрема: інформаційна; превентивна; репресивна; програмно-методична.

Ключові слова: інформація, забезпечення, програмування, аналітика, прогноз, корупція, суди, кримінальне провадження, досудове розслідування.

The article reveals the main content of information and analytical support for preventing and combating corruption in the judiciary. The main objectives of such provision are: a) ensuring the needs of the subjects of prevention and counteraction in the necessary information; b) informing the society and other subjects of prevention and counteraction to the existing corruption situation, as well as the state of combating crime, recent changes in legislation, facts and phenomena that pose a threat to the person, society, state, the results of the functioning of law enforcement units, etc.; c) transfer to law enforcement officers of certain data and necessary documents related to preventive activities; d) informing the authorities and local self-government bodies on the involvement of additional forces and means to ensure the implementation of the prevention and counteraction to corruption criminal and other corruption-related offenses.

According to the defined goals, the formation and implementation of information and analytical support for the prevention and combating of corruption in the judiciary of Ukraine is proposed to be carried out within the framework of general (descriptive, explanatory, transformative) and special (informational, preventive, repressive) functions. General should be implemented during the study of the phenomenology of corruption at the state level (its general characteristics, classification, consequences, by types, relationships, structure, dynamics, geography at the regional and all-Ukrainian scales); elucidation of the etiology of corruption crime, its social and biological nature, causes and conditions, psychological and social mechanisms for the formation and implementation of corruption behavior; development of measures for prevention (prevention, prevention and suppression) of criminal offenses, preparation of forecasts, plans and programs for the implementation of preventive measures. Special functions should be determined by analyzing the main directions, forms and methods of combating crime, in particular: information; preventive; repressive; program-methodical.

Key words: information, provision, programming, analytics, forecast, corruption, courts, criminal proceedings, pre-trial investigation.

Виклад основного матеріалу. Значення інформації в сучасному світі важко переоцінити. Соціальне буття визначають її величезні масиви, володіння якими може впливати на різноманітні процеси локального та загальнодержавного значення. Разом з тим важливим аспектом постає й фільтрація інформаційних потоків, адже численні факти поширення недостовірних відомостей вже не викликають жодного здивування. У зв'язку з цим, в умовах глобального інформування, гостро постає питання необхідності здійснення аналітичних операцій. Виключно аналітичний підхід до інформаційних масивів може допомогти встановленню сумнівності чи необ'єктивності наявних даних після їх співставлення з іншими фактами та джерелами [5, с. 342].

Закономірно, що діяльність правоохоронців не може здійснюватися поза тими змінами, які відбуваються у суспільстві. Повною мірою прогнозувати загрози кримінального світу сьогодні неможливо без належного інформаційно-аналітичного забезпечення з використанням сучасних інформаційних технологій [4, с. 218].

Одним із критеріїв розмежування інформаційного забезпечення та аналітичної роботи є те, що перше становить компетенцію спеціально уповноважених суб'єктів, а друга, крім таких суб'єктів, здійснюється кожним оперативним підрозділом чи окремим оперативним працівником. При здійсненні аналітичної роботи використовуються результати інформаційного забезпечення. Саме чітке визначення суб'єктів інформаційного забезпечення й аналітичної роботи та їх функцій (з визначенням співвідношення на різних рівнях) дає можливість виявити наявні проблеми та розробити шляхи їх вирішення при запобіганні та протидії кримінальним правопорушенням [3, с. 276–277]. Цікавою в усіх сенсах здається позиція О. В. Корнійчука, який розглядав інформаційно-аналітичне забезпечення через сукупність дій спеціально навчених фахівців, які здійснюють пошук, відбір, обробку, узагальнення та збереження інформаційних масивів й після аналітичного аналізу зібраних даних створюють нову інформацію, яка надає нові знання щодо конкретного об'єкта (коли мова йде про інформаційно-аналітичне

забезпечення в сфері запобігання та протидії корупційній злочинності, таким об'єктом виступає корупція) [7, с. 332].

В той же час, як слушно наголошує Ю. О. Саричев, серед науковців відсутня єдність в розумінні сутності інформаційно-аналітичного забезпечення. Більш того, непоодинокі випадки, коли інформаційно-аналітичне забезпечення помилково ототожнюється з іншими процесами, пов'язаними з отриманням та використанням інформації (наприклад інформаційно-довідковою діяльністю), через що створюється плутанина та ускладнюється процес реалізації інформаційно-аналітичних функцій в тій чи іншій галузі [14, с. 121–122].

Особливо гостро дана проблема стоїть в контексті розробки механізмів запобігання та протидії корупції в судових органах. Зокрема актуалізується проблема збору та обробки інформації та її обмін із взаємодіючими суб'єктами. Є. Д. Лук'янчиков справедливо наголошував на тому, що можливість сучасної злочинності у протидії органам розслідування вимагають удосконалення системи взаємодії правоохоронних органів, більш широкого застосування принципово нових методик розслідування кримінальних проваджень взагалі та розширення кола засобів і методів встановлення і перевірки інформації як основи формування судових доказів у справі в процесі розкриття кримінальних правопорушень. Сучасні засоби збирання інформації про злочинну діяльність не можуть забезпечити підтримання рівноваги у протидії злочинності і сьогодні вже не задовольняють потреби практиків і законодавчих громадян [8, с. 162–163].

На переконання А. О. Юхно, науково-технічні здобутки не тільки можуть, а й повинні використовуватися в правоохоронній діяльності задля ефективного вирішення багатьох складних ситуацій, складність яких не дозволяє розв'язати їх за допомогою звичних методів [16, с. 103–104]. Як вірно зазначає Р. А. Коваль, відмічений процес являє собою максимальне задоволення інформаційних потреб низки уповноважених органів, що сприяє ефективній реалізації їх обов'язків. Завдяки наявності необхідних інформаційних ресурсів, уповноважені органи здатні приймати якісні управлінські рішення, націлені на досягнення результату [6, с. 8]. Привертає увагу й позиція В. М. Бесчастного, за твердженнями якого інформаційно-аналітичне забезпечення представляє собою систему заходів отримання стратегічно важливої інформації, яка прямо впливає на точність та правильність управлінських рішень, направлених на нейтралізацію криміногенних факторів. При цьому автор висловлює впевненість, що майбутнє всієї правоохоронної системи та ефективність її роботи перебуває в прямій залежності від якості інформаційно-аналітичного забезпечення. Визнаючи той факт, що сучасний світ характеризується стрімким розвитком інформаційних технологій, які успішно інтегруються в злочинному просторі, законодавець повинен проводити відповідні реформи органів, що забезпечують протидію злочинності, аби останні впроваджували технологічні здобутки в рамках власної антизлочинної діяльності [1, с. 220].

Погоджуючись із зазначеними вище науковцями, вважаємо, що система інформаційно-аналітичного забезпечення запобігання й протидії корупції в судових органах має охоплювати усі рівні управління як в часовому (оперативне, тактичне, стратегічне) так і в просторовому напрямках, зокрема в контексті структурних рівнів системи управління. Адаптуючи до управління в цій сфері, просторовим напрямком є рівні управління за якими формується інформаційно-аналітичне забезпечення, а саме пропонуємо виділяти наступні: інституційний (безпосереднє управління діяльністю); міжгалузевий (між різними органами влади); міжнародний (між правоохоронними органами зарубіжних країн).

Згідно з цим, основними цілями інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності в запобіганні та протидії корупції в судових органах можна визнати:

- 1) забезпечення потреб суб'єктів запобігання та протидії в необхідній інформації;
- 2) інформування суспільства, й інших суб'єктів запобігання та протидії щодо наявного корупційного стану, а також стану протидії злочинності, останніх змін в законодавчій базі, фактів і явищ, що утворюють загрозу для суспільства чи держави, результатів функціонування підрозділів правоохоронних органів тощо;
- 3) передавання працівникам правоохоронних органів певних даних та потрібних документів, що мають відношення до запобіжної діяльності;
- 4) інформування органів влади та органів місцевого самоврядування щодо залучення додаткових сил та засобів аби забезпечити здійснення запобігання та протидії кримінальним правопорушенням.

На наш погляд, відповідно до визначених цілей і завдань, формування та реалізація інформаційно-аналітичного забезпечення запобігання та протидії корупції в судових органах має здійснюватися в межах загальних (описова, пояснювальна, перетворювальна) і спеціальних (інформаційна, запобіжна, репресивна) функцій. Загальні повинні реалізовуватись під час дослідження феноменології корупції на державному рівні (її загальної характеристики, класифікації, наслідків, за видами, взаємозв'язками, структурою, динамікою, географією на регіональному та всеукраїнському масштабах); з'ясування етіології корупційної злочинності, її соціальної та біологічної природи, причин й умов, психологічних та соціальних механізмів формування і реалізації корупційної поведінки; розроблення заходів запобігання (профілактика, відвернення та припинення) кримінальним правопорушенням, підготовки прогнозів, планів і програм реалізації превентивних заходів. Спеціальні ж функції мають визначатись під час допомоги аналізу основних напрямів, форм і методів протидії злочинності, зокрема: інформаційна; превентивна; репресивна; програмно-методична.

Отже, завдяки інформаційно-аналітичному забезпеченню, громадськість та правоохоронні органи антикорупційного спрямування зможуть мати в своєму розпорядженні головне – обзнаність щодо реального стану корупції в судових органах. Проте проведене опитування працівників правоохоронних органів, показало, що якість, об'єм і своєчасність інформації про причини та умови вчинення корупційних кримінальних правопорушень в судових органах, задовольняє їх лише на 65 %. Така ситуація обумовлена насамперед недовілками наявного інформаційно-аналітичного забезпечення управління і її організації. У свою чергу, наявність подібних даних, заснованих на об'єктивних показниках, дозволяє видозмінювати загальний вектор антикорупційної політики щодо цього криміногенного явища та модернізувати антикорупційну діяльність відповідно до нагальних потреб суспільства.

Таким чином, у розрізі цього дослідження, варто констатувати, що *інформаційно-аналітичне забезпечення запобігання та протидії корупції в судових органах – це форма накопичення, систематизації та використання матеріалів необхідних для здійснення такої діяльності.*

Важливо зазначити, що в Україні вже приймалися кілька нормативно-правових актів, які закріплювали необхідність створення єдиної інформаційної системи правоохоронних органів [12; 13]. Так, у Концепції Державної програми інформаційно-телекомунікаційного забезпечення правоохоронних органів, діяльність яких пов'язана з боротьбою зі злочинністю, установлено, що основними проблемами в сфері інформаційного забезпечення правоохоронних органів є такі:

- недосконалість нормативно-правової бази, яка чітко не визначає обсяги, порядок, механізм, регламент і стандарти інформаційної взаємодії, у тому числі на міждержавному рівні;

– відсутність єдиного уповноваженого органу (підрозділу), який координував би інформаційну взаємодію всіх правоохоронних органів;

– відсутність у більшості правоохоронних органів підрозділів з організації міжвідомчої та міждержавної інформаційної взаємодії;

– відсутність достатньої за пропусковою спроможністю захищеної мережі телекомунікаційного зв'язку між правоохоронними й іншими державними органами;

– відсутність єдиної технології обміну інформацією й типового програмного забезпечення;

– недостатність бюджетного фінансування розвитку інформаційних технологій для правоохоронних органів;

– недостатній рівень технічного та кадрового забезпечення [9].

Більшість із означуваних питань і до цього часу потребують вирішення. Водночас, слід звернути увагу й на те, що інформаційно-аналітичне забезпечення запобігання та протидії кримінальним правопорушенням пов'язане, у тому числі, з такими джерелами кримінологічної інформації як: кримінальні провадження, картки первинного обліку злочинців і кримінальних правопорушень; матеріали перевірок, кримінальна статистика, звіти правоохоронних органів та судів; б) статистика про супутні фактори; в) статистика про соціально-демографічні, соціально-економічні явища, інформаційно-аналітичні матеріали органів державної влади [1, с. 235–236]. Також великий обсяг інформації, щодо корупції в судових органах отримується з повідомлень, публікацій та виступів в медіа, а також висвітлена у всевітній мережі Інтернет, однак необхідно мати на увазі ті обставини, що інформація, яка там розміщена і циркулює, переважно не потрапляє в поле зору правового регулювання, оскільки за розміщення і поширення таких даних практично відсутня відповідальність.

У свою чергу, результативність інформаційно-аналітичного забезпечення запобігання та протидії корупції в судових органах знаходиться в прямій залежності від скоординованості дій щодо встановлення зв'язків та взаємообміну інформацією. Тому побудова функціональної системи буде неможливою без відповідних заходів організаційного характеру, до яких можна віднести: оптимальне використання інформації; послідовність дій, пов'язаних з інформаційними ресурсами; здійснення регламентації операцій, яка забезпечить їх узгодженість між собою; застосування в загальній системі інформаційно-аналітичного забезпечення підсистем; впорядкування та консолідація інформаційних потоків; визначення головного суб'єкта, який в змозі ефективно використовувати інформаційні ресурси задля досягнення глобальної мети тощо [11, с. 248].

Аналіз відкритих джерел інформації є однією з форм процесу організації та управління збором первинних даних, що включає їх пошук і відбір із публічних загальнодоступних джерел, добування та аналіз, формування певного резюмуючого документу для прийняття відповідного рішення. Отримана інформація, незалежно від її типу чи виду (публікації в медіа, статті з Інтернет, коментарі тощо), має накопичуватися та формуватися працівникам аналітичних відділів. Проте, дослідження практичної діяльності суб'єктів запобігання та протидії свідчить, що робота підрозділів кримінального аналізу не базується на участі в розслідуванні корупції в судових органах.

У свою чергу, ризики та загрози корупції можна аналізувати за допомогою як стандартних методик аналізу ризиків, так і спеціально розроблених саме для оцінювання загроз корупційної злочинності. На нашу думку, на сучасному етапі розвитку суспільства, держави в цілому і правоохоронних органів зокрема, необхідний інтегрований системний аналіз соціального розвитку, що дозволить простежити тенденції криміногенних процесів. Прогнозування та запобігання кримінальним правопорушенням,

заради якого варто здійснювати моніторинг кримінальної ситуації, – одне з головних завдань правоохоронних органів загалом [15]. У зв'язку з процесом розвитку і ущільнення структури злочинності, сьогодні необхідно враховувати виникаючі її нові особливості та своєчасно уточнюючи програмні цілі та завдання. Відповідно до системного підходу для ефективного програмування запобігання корупційній злочинності важливим є розуміння і облік наступних факторів:

– досягнення конкретних цілей запобігання корупційним кримінальним правопорушенням;

– підвищення рівня кримінологічної безпеки за допомогою координації та оптимального використання ресурсів правоохоронних органів.

Аналітична робота може здійснюватися з використанням аналітичних інструментів – спеціального програмного забезпечення з обробки інформації та перетворення її у форму, прийнятну для розуміння та використання. Це може бути інформація, що описує стан та характер зв'язку між об'єктами обліку, яка фіксується в спеціальних базах даних зв'язків, наприклад:

– зв'язки між двома фізичними особами (дружні, службові, кримінальні, родинні, невстановленого характеру);

– зв'язок між фізичною особою та адресою (місце реєстрації, помешкання, відвідування, колишнього помешкання);

– зв'язки між фізичною особою та організацією (засновник, керівник, співробітник тощо).

Нині, одним із програмних засобів, який на практиці дозволяє запровадити системний підхід до аналізу інформації, можна назвати відому окремим підрозділам правоохоронних органів України Analyst's Notebook, частину інтелектуальної платформи i2. За допомогою цієї програми аналітики можуть легко виявляти зв'язки, форми та тенденції в різноманітних базах даних, що дозволяє своєчасно надавати інформацію щодо попередження дій організованих злочинних угруповань:

– завдяки забезпеченню потужного спектру програмних рішень для аналізу та візуалізації результатів досліджень;

– завдяки швидкому визначенню закономірностей масиву даних як наслідку єдиного аналітичного підходу;

– завдяки поглибленню дослідження для ефективного використання ресурсів [10].

Результатом аналітичної роботи – є висновок та рекомендації, які створюються в електронному або письмовому вигляді, з обов'язковим зазначенням використаних аналітичних інструментів, баз даних, ухвал слідчого суді, дозволів прокурора або слідчого, якщо досліджувана інформація отримана в результаті проведення оперативно-розшукових заходів, слідчих (розшукових) чи інших процесуальних дій. Тобто, уся проблема аналітичної підготовки прийняття рішень у процесі досудового розслідування кримінального провадження розпочатого за фактом вчинення корупційних кримінальних правопорушень в судових органах має наступні аспекти:

– вилучення з багатьох інформаційних систем різних даних, поданих у різних форматах та приведення їх до єдиного формату та єдиної структури;

– організація зберігання та надання користувачам необхідної для прийняття рішень інформації;

– власне аналіз, у тому числі оперативний та інтелектуальний, підготовка планової або регулярної оцінки стану керованого об'єкта у вигляді паперових документів або екранних форм;

– підготовка результатів оперативного та інтелектуального аналізів і прийняття на основі адекватних рішень.

Особливу роль у цьому відіграють сучасні інформаційні технології через необхідність одержувати в системі управління безпекою точні дані, швидко обробляти великі об'єми інформації, застосовувати складні алгоритми розрахунку. Наприклад:

BigDataPeople (Artelligence) – штучний інтелект відшукує та аналізує інформацію про людину з соціальних мереж та відкритих джерел. Виявляє фактори та взаємозв'язки, які можуть вказувати на потенційні ризики співпраці з цією людиною, а також дає її структуровану характеристику.

Vkursi – інформаційно-аналітичний онлайн сервіс, що містить функціонал та алгоритми для машинного аналізу бізнесових даних, моніторингу та візуалізації інформації з Державних реєстрів та іншої публічної інформації, а також інші суміжні технічні можливості та контент.

BriefCam – програмне забезпечення для швидкого перегляду та аналізу матеріалів з камер відеоспостереження за допомогою інноваційної технології обробки зображень – Video Synopsis. Video Synopsis – технологія обробки зображень для створення короткої версії оригінального повного відеозапису. Даний ресурс дозволяє швидко та якісно опрацювати великі масиви відеозапису. Використання цього продукту разом з інформаційними підсистемами відозаписів регіонів сприятиме швидкому розслідуванню кримінальних правопорушень.

Необхідність швидкого впровадження новітніх інформаційних технологій визначається такими чинниками:

1. Підвищення «інтелектуальності» управління (оперативна наявність великих об'ємів об'єктивної інформації дозволяє ухвалити перспективне, попереджуваче рішення).

2. Оптимізація планування (своєчасний доступ усіх зацікавлених користувачів до важливої інформації, яка знаходиться в одній централізованій базі даних).

3. Удосконалення процесів ухвалення рішень. Рішення стають більш обґрунтованими, якщо вони підкріплені достовірною й оперативною інформацією. Крім того, економиться час, який раніше витрачався на аналіз другорядних деталей.

4. Розширення інформаційної компетентності – чим більша кількість фахівців має доступ до необхідних даних, тим ефективніше стає підсистема, яка управляє, у цілому [10].

Протокол Берклі – рекомендаційний документ, який у 2020 році представили Центр прав людини Університету Берклі в Каліфорнії та Офіс Верховного комісара ООН з прав людини. Він окреслює мінімальні стандарти для пошуку, збирання, зберігання, перевірки та аналізу відкритих джерел, і може слугувати практичним посібником для адвокатів, журналістів та дослідників [17]. Закріплені стандарти є основою будь-якого OSINT-проекту, тобто розвідки на основі відкритих джерел. Протокол Берклі передбачає: 1) методи та процедури для збирання, аналізу та зберігання відкритих даних з дотриманням: професійних принципів (підзвітність, об'єктивність та компетентність, відповідність нормам права та заходам безпеки); методологічних принципів (точність, збереження та захист даних); етичних міркувань (захист гідності усіх осіб, залучених до розслідування, забезпечення скромності, інклюзивності, незалежності, прозорості); 2) потребу визначення правової рамки розслідування та рекомендації для цього; 3) безпекові застереження.

Доволі ефективним як допоміжний інструмент для збору інформації за допомогою методології OSINT, зокрема під час розслідування корупційних кримінальних правопорушень, продемонстрував себе програмний продукт Maltego One Enterprise, до якого аналітики отримали ліцензований тестовий доступ в рамках програми «Цифровий детектив-2030», ініційованій КМЄС в Україні та Бюро з міжнародних питань у сфері боротьби з незаконним обігом наркотиків та правоохоронних питань США (INL) (основна мета Програми полягає у наближенні відомств сектору цивільної безпеки до практик застосування однакових підходів до аналітичної роботи, участі у стандартизованих навчальних програмах, створенні міжвідомчої мережі експертів з цифрових розслідувань для подальшого обміну кращими практиками ана-

літичної роботи та досвідом використання відповідних програмних рішень). Цей програмний продукт фокусується на виявленні даних з відкритих джерел та візуалізації цієї інформації у графічному форматі, що підходить для ручного аналізу зв'язків у межах мережевого аналізу для оцінки відносин (зв'язків) між вузлами (об'єктами). У свою чергу такі відносини (зв'язки) можуть бути визначені для різних типів вузлів: людей, організацій (компаній), операцій (подій) тощо. Основна увага програмного продукту приділяється аналізу реальних відносин (соціальні мережі, OSINT API, метадані, самостійні вузли приватних даних та комп'ютерних мереж) між людьми, групами, веб-сторінками, доменами, мережами, інтернет-інфраструктурою та приналежністю соціальних мереж.

У зв'язку з тим, що впровадження нових інформаційних технологій почалось зі створення в кожному правоохоронному органі окремої бази даних, нині перед аналітиком постала проблема й формування численних запитів і дублювання роботи з видачі й узагальнення інформації. При цьому порушується основний принцип створення будь-якої бази даних – одноразовість запиту до неї. Крім того, відмінність підходів до створення баз та банків даних у різних органах ставить перед інформаційно-аналітичним працівником задачу обробки великих масивів неструктурованої інформації [10].

Результати вивчення досвіду роботи правоохоронних органів України свідчать, що інформаційно-аналітичне забезпечення запобігання та протидії корупції в судових органах найчастіше використовується під час з'ясування та перевірки даних щодо можливого вчинення предикатних кримінальних правопорушень, зокрема, легалізації (відмивання) коштів одержаних злочинним шляхом. При цьому перед підрозділами постає двоєдине завдання: отримати не лише достатні фактичні дані щодо ознак легалізації, а й передусім підтвердити факт того, що дії з легалізації здійснено з коштами чи майном, котрі одержані саме в наслідок вчинення корупції в судових органах, що відповідає вимогам ст. 209 КК України. Інформація, яка може вказувати на діяльність службових осіб щодо відмивання коштів, здобутих злочинним шляхом це: 1) фінансові операції, які не мають явного економічного сенсу, не відповідають характеру діяльності; 2) наявність нестандартних або значно складних інструкцій з порядку проведення розрахунків підприємства, установи, організації, що відрізняються від звичайної практики, яка використовується цим підприємством, або від звичайної ринкової практики; 3) внесення службовими особам до раніше узгодженої схеми проведення фінансово-господарської операції (операцій) безпосередньо перед початком її реалізації значних змін тощо [2].

Висновки. Інформаційно-аналітичне забезпечення запобігання та протидії корупції в судових органах визначено як основну форму накопичення, систематизації та використання матеріалів необхідних для здійснення такої діяльності. Завдяки відповідному процесу, громадськість та правоохоронні органи антикорупційного спрямування можуть мати в своєму розпорядженні головне – обізнаність щодо реального стану корупції в судових органах. Проте якість, об'єм і своєчасність інформації про причини та умови корупції в судових органах обумовлена недоліками наявного інформаційно-аналітичного забезпечення управління і її організації. У свою чергу, наявність подібних даних, заснованих на об'єктивних показниках, дає змогу видозмінювати вектор антикорупційної політики щодо цього криміногенного явища та модернізувати антикорупційну діяльність відповідно до нагальних потреб суспільства. Сьогодні підрозділи з аналізу інформації визначаються, переважно, як допоміжні та здійснюють свою діяльність, як при організації або плануванні кримінологічної діяльності в цілому, так і безпосередньо в роботі оперативних підрозділів. Перераховані у цьому дослідженні аналітичні продукти (BigDataPeople

(Artelligence), Vkursi, BriefCam, Amped FIVE, Cobwebs та ін.) стають все частіше визначальними в пріоритетних напрямках запобіжної роботи. Проте, як показала практика, за браком рівня інтелектуального впливу на цей процес, залучення передових технологій для збору, ана-

лізу та зберігання даних, а також кримінологічного прогнозування, менш за все використовуються в запобіганні та протидії корупції в судових органах, але якщо й застосовуються, то лише в напрямках отримання інформації про особу в межах кримінального провадження.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бесчастний В. М. Теорія та практика кримінологічного забезпечення протидії злочинності в Україні: дис. ...докт. юрид. наук: 12.00.08. Харків, 2018. 400 с.
2. Дунас М. О. Інформаційно-аналітичне забезпечення запобігання злочинам у сфері господарської діяльності, що вчиняються службовими особами: Юридичний бюлетень. Випуск 7. Ч. 2. 2018. С. 212–218. URL: http://www.lawbulletin.oduvs.od.ua/archive/2018/7_2018/part_2/31.pdf
3. Єпринцев П. С. Організована злочинність в Україні: феномен, детермінація, запобігання: монографія. Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. 560 с.
4. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності з попередження, розкриття та розслідування корупційних правопорушень. *Криміналістика і судова експертиза*. Випуск 68. С. 218–227. URL: https://digest.kndise.gov.ua/wp-content/uploads/2023/07/vypusk_68-218-227.pdf
5. Кікалішвілі М. В. Теоретико-прикладні засади формування та реалізації стратегії й тактики протидії корупційній злочинності: дис. ...докт. юрид. наук: 12.00.08. Дніпро, 2021. 474 с.
6. Коваль Р. А. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів влади: автореф. дис. канд. наук з держ. управління. Запоріжжя, 2008. 20 с.
7. Корнійчук О. В. Проблемні питання інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади. *Демократичні стандарти публічного врядування*: матеріали науково-практичної конференції за міжнародною участю (4 квітня 2008 року). Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2008. Ч. 1. С. 331–334.
8. Лук'янчиков Є. Д. Інформаційне забезпечення розслідування злочинів: дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.09. Київ, 2005. 429 с.
9. Мицишин Н. В. Проблемні питання правового регулювання інформаційно-аналітичного забезпечення протидії організованій злочинності й корупції. *Право і суспільство*. № 3. 2016. С. 163–171. URL: <https://elar.naiu.kiev.ua/server/api/core/bitstreams/fc0e7d0f-98b4-40de-8b88-7e95609b6de3/content>
10. Мицишин Н. П. Щодо інформаційно-аналітичного забезпечення протидії організованій злочинності та корупції правоохоронними органами України. *Національний юридичний журнал: теорія та практика*. С. 78–80 URL: http://www.jurnaluljuristic.in.ua/archive/2015/3/part_2/16.pdf
11. Нонік В. В. Механізм формування та реалізації антикорупційної політики в Україні: дис. ... докт. наук з держ. управління: 25.00.02. Миколаїв, 2019. 402 с.
12. Про Єдину комп'ютерну інформаційну систему правоохоронних органів з питань боротьби зі злочинністю : Указ Президента України від 31 січ. 2006 р. № 80/2006. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/2006#Text>
13. Про схвалення Концепції Державної програми інформаційно-телекомунікаційного забезпечення правоохоронних органів, діяльність яких пов'язана з боротьбою із злочинністю : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 19 верес. 2007 р. № 754-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/754-2007-%D1%80#Text>
14. Саричев Ю. О. Інформаційно-аналітичне забезпечення як вид інформаційного забезпечення в системі державного управління. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України*. Серія: Державне управління. 2017. № 3. С. 120–126. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnaddy_2017_3_19
15. Тичина Д. М., Джужа А. О. Віктимологічний моніторинг сучасної кримінологічної ситуації. *Кримінологічна теорія і практика*: досвід, проблеми сьогодення та шляхи їх вирішення: матеріали міжвузів. наук.-практ. кругл. столу (Київ, 28 трав. 2020 р.). Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2020. С. 52–57.
16. Юхно А. О., Юхно О. О. Актуальні аспекти застосування новітньої і спеціальної техніки при запобіганні, розкритті та розслідуванні злочинів. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2007. № 4. С. 103–105.
17. Gibson, H., 2016. Acquisition and Preparation of Data for OSINT Investigations, in: Akhgar, B., Bayerl, P.S., Sampson, F. (Eds.), Open Source Intelligence Investigation: From Strategy to Implementation, Advanced Sciences and Technologies for Security Applications. Springer International Publishing, Cham, pp. 69–93.